

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**

Jilská 1, Praha 1

Tel./fax: 286 840 129

E-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz

Vztah Čechů k vybraným národnostem - prosinec 2009

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2009, v09-12</i>
Realizátor:	<i>CVVM, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>30. 11. – 7. 12. 2009</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1067</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>OV.12</i>
Zveřejněno dne:	<i>18. ledna 2010</i>
Zpracoval:	<i>Jan Červenka</i>

V prosinci loňského roku zjišťovalo Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., vztah českých občanů k vybraným národům a národnostem¹. Respondentům byl předložen seznam čtyřadvaceti národností, které měli podle své přízně k nim hodnotit na sedmibodové škále, kde 1 znamenalo „velmi sympatičtí“ a 7 „velmi nesympatičtí“. Výsledky šetření spolu s časovým srovnáním shrnuje tabulka na následující straně.

Dotázaným jsou nejsympatičtější Češi samotní (vážený průměr 1,88) a jen o málo méně vřele vnímaní Slováci (vážený průměr 2,08). Z toho je zřejmé, že Slováci jsou i po sedmnácti letech od rozdělení společné federace vnímáni jako nám jednoznačně nejbližší národ, který vlastně ani není příliš brán jako cizí. Na třetím místě se umístivší Francouzi mají za Slováky totiž již poměrně výrazný odstup čtyř desetin z pohledu váženého průměru, odstup dalších vybraných národností, k nimž ve vyjádřeních respondentů rovněž převažovaly spíše sympatie, byl ještě větší.

¹ Otázka: „Jak byste pomocí této karty označil svůj vztah k lidem těchto národů a národností?

Jednička znamená, že jsou Vám velmi sympatičtí, sedmička velmi nesympatičtí. a) Indové, b) Angličané, c) Rakušané, d) Afghánci, e) Řekové, f) Číňané, g) Palestinci, h) Češi, i) Francouzi, j) Izraelci, k) Japonci, l) Litevci, m) Němci, n) Poláci, o) Američané, p) Rusové, q) Turci, r) Srbové, s) Slováci, t) Kurdové, u) Švédové, v) Ukrajinci, x) Maďaři, y) Iráčané.“

Kromě výše uvedených převážně pozitivní vztah respondenti vyjadřovali dále k Švédům, Angličanům, Rakušanům, Řekům, Polákům či Američanům, u kterých se vážené průměry pohybovaly v rozmezí od 2,68 do 3,23. Spíše pozitivní postoje s váženým průměrem stále ještě zřetelně pod úrovní 4,0 byly zaznamenány i ve vztahu k Japoncům, Němcům a Maďarům. Celkově neutrální postoj s váženým průměrem okolo 4,0 se objevil v případě Litevců a Indů. Mírně nad středem škály (v rozmezí 4,25 - 4,5) se vážený průměr pohyboval u Rusů, Srbů či Ukrajinců, poněkud výše (4,6 - 4,9) pak u Izraelců, Číňanů, Turků a Kurdů. Nejméně sympatií respondenti v šetření vyjadřovali ve vztahu k Afgháncům, Palestincům a Iráčanům, u nichž se vážené průměry pohybovaly poměrně vysoko nad úrovní 5,0.

Tabulka 1: Vztah k národnostem v letech 2003-2009 (vážený průměr)

	2003	2005	2006	2007	2008	2009
Češi	1,64	1,66	1,71	1,64	1,80	1,88
Slováci	2,10	2,03	2,15	1,98	2,06	2,08
Francouzi	2,22	2,30	2,62	2,37	2,34	2,48
Švédové	2,49	2,55	2,60	2,65	2,64	2,68
Angličané	2,56	2,59	2,65	2,69	2,64	2,76
Rakušané	2,92	2,80	2,82	2,98	2,93	2,93
Řekové	2,96	2,93	3,00	3,01	2,95	3,00
Poláci	2,74	2,69	3,07	3,11	3,06	3,08
Američané	3,08	3,35	3,51	3,58	3,45	3,23
Japonci	2,93	3,11	3,34	3,48	3,28	3,53
Němci	3,43	3,55	3,54	3,68	3,52	3,57
Maďaři	3,16	2,96	3,39	3,49	3,40	3,64
Litevci	3,62	3,57	3,82	3,77	3,76	3,98
Indové	3,35	3,41	3,80	3,94	3,75	4,01
Rusové	4,08	4,06	4,14	4,01	4,06	4,25
Srbové	4,01	3,98	4,23	4,09	4,03	4,31
Ukrajinci	4,48	4,26	4,42	4,31	4,31	4,48
Izraelci	3,85	3,93	4,43	4,36	4,36	4,62
Číňané	3,96	4,10	4,51	4,54	4,44	4,63
Turci	4,26	4,36	4,82	4,71	4,55	4,78
Kurdové	4,43	4,48	4,85	4,82	4,77	4,86
Afghánci	4,74	4,60	5,19	5,17	5,08	5,37
Palestinci	4,71	4,73	5,30	5,19	5,07	5,39
Iráčané	xxxx	4,64	5,32	5,28	5,13	5,49

Pozn.: 1 „velmi sympatičtí“, 7 „velmi nesympatičtí“. Vážené průměry bez odpovědi „nevím“.

Z hlediska časového srovnání oproti loňsku se trochu zlepšilo vnímání Američanů. Naopak určitý pokles sympatií z hlediska váženého průměru je patrný u Iráčanů, Palestinců, Afghánců, Izraelců, Maďarů, Srbů, Indů, Japonců, Litevců, Turků, Číňanů či Rusů, u nichž se vážený průměr posunul o dvě desetiny a více směrem k negativnímu kraji škály. Z dlouhodobého hlediska jsou to právě hlavně národnosti z oblastí aktuálně probíhajících či nedávných konfliktů, často spojených s terorismem, u nichž byl zaznamenán výrazný propad sympatií, cpž se jmenovitě týká především Afghánců, Iráčanů, Palestinců s Izraelci, případně Turků a Kurdů. Zřetelný negativní posun z dlouhodobého pohledu ovšem postihl i Číňany, Indy a Japonce, stejně jako Maďary a v menší míře třeba i Srby, Litevce či Poláky. V případě Američanů byl patrný kritičtější pohled zejména v období let

2005 – 2008, do čehož se mohlo promítat značné rozladění české veřejnosti ze zahraniční politiky a z působení tehdejší americké administrativy celkově a specificky pak i nesouhlas s jejím záměrem umístit v ČR radarovou základnu systému americké protiraketové obrany. S mírně umenšenou vřelostí než v roce 2003 se čeští respondenti staví i k Francouzům, Angličanům či Švédům, ale také k samotným Čechům.